

Handlingsplan for små og mellomstore bedrifter (SMB)

Seks grep som gir SMB en bedre hverdag

Innhold

Innledning	4
Økt forutsigbarhet, lavere avgifter og redusert eierbeskatning	6
Forenklet rapportering og mindre byråkrati	8
Flere folk med riktig kompetanse	10
Økt fleksibilitet og muligheter for innleie	10
Større tilgang til markedene.....	12
Kundene hjemme.....	13
Kundene ute.....	13
Mer effektive samferdsels- og mobilitetsløsninger i hele landet.....	14

Innledning

Små og mellomstore bedrifter (SMB) finnes over hele Norge og er avgjørende for at vi skal ha livskraftige samfunn i bygd og by.

De er viktige for norsk økonomi, vår omstillingsevne, sikkerhet- og beredskap og for lokalt samfunnsliv. Selv om en bedrift har få ansatte kan den skape store ringvirkninger. Bedriftene kjøper fra underleverandører, kjøper tjenester, leier lokaler, og betaler skatt. Det gir ringvirkninger i form av inntekter til andre bedrifter, og inntekter til kommunene og staten.

Mange bedrifter har også en aktiv rolle i lokalsamfunnet de er en del av. Bedriftene støtter det lokale idrettslaget og lokalt kulturliv. Bedriftene tar også inn lærlinger slik at eleven får fullført og bestått utdanningen. Da får eleven en god start på sin arbeidskarriere og bedriften får tak i flere ansatte.

En stor andel av SMB har privat eierskap, gjerne også lokalt private eierskap, dvs. at private eiere er bosatt i samme bo- og arbeidsmarkedsregion som der virksomheten er lokalisert. Mange av disse bedriftene er viktige for å skape bolyst og bostedsattraktivitet i lokalsamfunnene de holder til i.

SMB utgjør 99% av alle bedriftene i Norge og gir vekst, sysselsetting, økt innovasjon og gründerskap i hele landet. God politikk for SMB er god politikk for Norge.

Seks grep som gir SMB en bedre hverdag:

1. Økt forutsigbarhet, lavere avgifter og redusert eierbeskatning
2. Forenklet rapportering og mindre byråkrati
3. Flere folk med riktig kompetanse
4. Økt fleksibilitet og muligheter for innleie
5. Større tilgang til markedene
6. Mer effektive samferdsels- og mobilitetsløsninger i hele landet

Kviknes Hotel, Balestrand

Økt forutsigbarhet, lavere avgifter og redusert eierbeskatning

Norge har et av de høyeste skattenivåene blant OECD-landene. Forutsigbarhet og sikkerhet for stabile rammebetingelser er avgjørende for at bedrifter skal investere og skape gode og levende lokalsamfunn. Vi ønsker at Norge fortsatt skal være et godt sted for bedrifter å investere og vokse. Vi trenger gründere som tør å satse, som tar risiko og som skaper arbeidsplasser. Private eiere i små og mellomstore bedrifter står på hver dag over hele landet for å sikre bedriftene og arbeidsplassene, gjerne der folk bor. Private bedrifter, gjerne med lokale eiere, er ofte forskjellen på et levende lokalsamfunn og et samfunn med fraflytting og nedgang. Undersøkelser viser at private, lokale eiere tar et større samfunnsansvar for lokalsamfunnet ved bl.a. å støtte lokal idrett og kulturliv¹.

NHO mener

- Skattesystemet må legge til rette for private investeringer og vekst. Formuesskatten på arbeidende kapital må avvikles, også for å sikre at det blir lik konkurranse i forhold til utenlandsk eide virksomheter i Norge, som slipper å betale formueskatt til Norge
- Utbytteskatten må reduseres kraftig og den foreslåtte "exit"-skatten må ikke innføres
- Det må være forutsigbare og stabile rammevilkår. Det bør ikke være mulig å innføre skatter og avgifter med tilbakevirkende kraft, og uten skikkelig utredning. Midlertidige og situasjonsbestemte skatter og avgifter må unngås

¹ Undersøkelse gjort av NHO Viken Oslo (2023)

2. Forenklet rapportering og mindre byråkrati

Eiere og ledere i små og mellomstore bedrifter har færre ressurser til å drive og utvikle bedriften enn det større bedrifter har. De samme personene fyller flere roller samtidig i bedriften.

Seriøse bedrifter må daglig forholde seg til et byråkrati som påfører dem store administrative kostnader, og stjeler dyrebar tid. Dette hemmer verdiskapingen i bedriftene, noe samfunnet taper på.

Flere bedrifter opplever også utfordringer med at tilsynsmyndigheter ikke gir tilstrekkelig veiledning. Ved tilsynsbesøk får de påbud om utbedringer fremfor veiledning om hvordan bedriften bør innrette seg for å møte regelverket, altså forebygging.

NHO vil bidra til å gjøre hverdagen enklere for små og mellomstore bedrifter, slik at eierne og lederne, kan vie all sin tid til å gjøre nettopp det de skal og vil; drive og utvikle bedriften. NHO jobber for at bedriftene skal bruke mindre tid på å fylle ut skjemaer og søknader, og deretter vente på lang saksbehandling. Med mindre byråkrati, kan bedriftene bruke mer tid på å innovere, utvikle seg, og skape nye arbeidsplasser.

NHO har spurt bedriftene

Når vi spør medlemmene hvilke saker det er viktig for dem at NHO prioriterer, sier 9 av 10 "Reduserte skjema- og oppgavebyrder for næringslivet".

NHO gjennomførte en medlemsundersøkelse i oktober 2023, som viser at kun 0,3 prosent av medlemsbedriftene har opplevd at "den administrative byrden" for dem har blitt

mindre de to siste årene. 30 prosent sier den er uendret mens 63 prosent sier den har økt.

Flere bedrifter nevner at seriøse bedrifter får økte kostnader ved strengere regelverk, mens de useriøse ikke bryr seg om å følge reglene uansett, ref. sitat fra et medlem i NHO Byggenæringen:

Stadig nye krav som stjeler tiden fra bedriftens kjernevirksomhet. For oss bedrifter som alltid følger lover og regler blir det stadig mer, men bedriftene som det er ønskelig å sette en stopper for bryr seg ikke om nye pålegg, så vi ordentlige bedrifter får mye ekstra jobb/kostnader som må dekkes samtidig som vi taper innimellom mot useriøse bedrifter og de skaper et dårlig, ødelagt og skjevt marked.

Det er forskjeller basert på bedriftsstørrelse eller bransjetilhørighet når det gjelder de spesifikke byrdene bedriftene står overfor. Små virksomheter med færre ansatte vektlegger i større grad den uforholdsmessige påvirkningen av byråkratiske krav sammenlignet med større virksomheter.

Ved gjennomgang av regelverk må man gjøre endringer som reduserer administrative kostnader. Samtidig er det viktig å finne en innretning som gjør at ikke seriøse bedrifter rammes unødig av krav til innrapportering og kontroll for å få bukt med det useriøse mindretallet. Myndighetene må bli mer målrettet i å ta de useriøse, uten samtidig å pålegge alle andre ekstra byrder.

NHO mener

- Administrative kostnader for bedriftene som følge av offentlig regelverk må reduseres kraftig, blant annet gjennom økt digitalisering og mer bruk av kunstig intelligens
- Digitale fellesløsninger som Altinn, ID-porten og Brønnøysundregisteret må videreutvikles i samråd med næringslivet
- Samordnet tilsyn med veiledning ute hos bedrift bør være en hovedregel for tilsynsmyndighetene
- Ved forberedelse av nye lover og regler, må myndighetene i langt større grad hensynta SMB

3. Flere folk med riktig kompetanse

Norsk næringsliv mangler arbeidskraft, og mangelen ventes å øke. NHOs kompetansebarometer 2023 viser at drøyt 6 av 10 NHO-bedrifter har et udekket kompetansebehov.

Små og mellomstore bedrifter, særlig bedrifter med inntil fem ansatte, er svært sårbare når det oppstår mangel på kompetanse. Det kan bety et være eller ikke være for mulighetene til å ta på seg oppdrag.

NHO mener

- Det må utvikles og tas i bruk modeller som sikrer fleksibilitet i utdanning og opplæring, for eksempel vekslingsmodeller og kryssløp i fag- og yrkesopplæring
- Alle grunnskoler må utstyres med et skoleverksted der elevene gis muligheten for å arbeide med ulike materialer
- Det må legges til rette for en god praktisk yrkesopplæring i bedrift, i et tett samarbeid mellom det offentlige og bedriftenes opplæringskontor

4. Økt fleksibilitet og muligheter for innleie

Faste hele stillinger er og skal være hovedregelen i det norske arbeidslivet. Samtidig må arbeidsmarkedets regler være fleksible nok til at bedriftene kan håndtere naturlige variasjoner i arbeidskraftsbehovet og arbeidstid. Dette er særlig viktig for de små og mellomstore bedriftene som, fordi de er mindre, vanskeligere kan omdisponere ansatte.

NHO mener

- Det bør igjen bli adgang til å leie inn fra bemanningsforetak for arbeid av midlertidig karakter, og forbudet mot innleie fra bemanningsforetak til bygningsarbeid på byggeplasser i Oslo-området må oppheves
- Lovverket må åpne for tilpasninger i den enkelte virksomhet i større grad enn i dag for å sikre fleksibiliteten

Større tilgang til markedene

Kundene hjemme

Offentlig sektor kjøper inn varer og tjenester for over 740 milliarder kroner i året. Det er viktig at dette markedet er tilgjengelig også for (lokale) små og mellomstore bedrifter. Offentlig sektor, og særlig kommunene, må gjennomføre og rigge sine innkjøp på en slik måte at de små og mellomstore bedriftene ikke ekskluderes fra konkurransen.

Den viktigste måten å unngå å bidra til arbeidslivskriminalitet er at innkjøpere stiller krav til sine leverandører og underleverandører. NHO kan hjelpe medlemsbedriftene med å gjøre rette vurderinger, og har utviklet både et e-læringsverktøy og en sjekkliste mot arbeidslivskriminalitet for NHOs medlemmer.

NHO mener

- Offentlige kontrakter må deles opp i flere delkontrakter
- Det bør være begrensning av antall delkontrakter som kan tildeles en leverandør
- En bør settes kriterier av økonomisk og ikke-økonomisk art som medfører at lokale og regionale leverandører har mulighet til å delta
- En må stille åpne krav i kravspesifikasjon
- En må ikke stille så strenge kvalifikasjonskrav til leverandørene at SMB faller ut
- Konkurranser må markedsføres i flere kanaler slik at kontraktene blir bedre kjent og mer attraktive å delta i
- Det må stilles krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter

Kundene ute

NHOs medlemmer i alle størrelser melder om betydelig usikkerhet knyttet til den internasjonale uroen og usikkerhet knyttet til regelbasert handel. Gjennom tre tiår har EØS-avtalen vært Norges viktigste internasjonale avtale og gitt stabil tilgang til EUs indre marked; det klart største og viktigste markedet for norsk næringsliv. Det er derfor viktig fremover at norske myndigheter er tidlig og aktivt inne i relevante politiske prosesser i EU, og at næringslivets SMB-interesser ivaretas i dette arbeidet.

Eksport er en grunnleggende forutsetning for sysselsetting, verdiskaping, næringsutvikling og innovasjon. Norge må skape flere eksportbedrifter og bistå de som allerede eksporterer med å øke markedsandelene.

NHO mener

- Norske myndigheter må jobbe mer systematisk med tidlig påvirkning inn mot EU, og da med et SMB-perspektiv
- Beslutningsprosesser for å sikre våre interesser i EU må styrkes, og EØS-rettsaker må raskere tas inn i norsk lov, fordi SMB er avhengig av forutsigbarhet og like konkurransevilkår
- Det må gis en god veiledning til små og mellomstore bedrifter når nytt regelverk fra EU skal implementeres

Mer effektive samferdsels- og mobilitetsløsninger i hele landet

God mobilitet er en forutsetning for en vellykket omstilling til en mer bærekraftig økonomi. Folk bor der det finnes arbeid, og bedriftene spiller en viktig rolle i utviklingen av regioner og lokalsamfunn.

Et velfungerende samfunn er avhengig av god mobilitet som skaper attraktive bo- og arbeidsmarkedsregioner, som binder landet sammen, og som gir gode forbindelser med utlandet. Folk skal til og fra jobb, og varer og tjenester skal ut i markedet – raskt, trygt og effektivt. Verdiskapende regioner i hele landet er avhengig av moderne infrastruktur som bidrar til god flyt av varer, tjenester og reisende.

NHO mener

- Avstands- og konkurranseulempen for bedriftene må reduseres
- Standarden på infrastrukturen må økes
- En må sikre bedre mobilitet og større bo- og arbeidsmarkedsregioner

Les mer og hold deg
oppdatert om SMB
på nho.no

